



MÖNGKE

Olomoucká zoo hlásí světu další přírůstek. Tentokrát velblouda dvouhrbého, který přišel na svět v den, kdy do spřátelené Zoo Liberec odcestoval jeho otec Lorenzo, aby tam posílil chov! Olomoucká zoo po něm alimenty vymáhat nepochybně nebude, naopak mu hodlá v jeho misi přát úspěch. „*Mládě, sameček, dnes již s mongolským jménem Möngke, se narodilo v plné síle, ač je konstitucí drobnější. Pil od matky velice brzy sám, což je ten nejlepší možný start do života a my jsme rádi, že nemusíme hrát na strunné nástroje a zpívat písně.*“ uvádí zooložka Eliška Veselá. I jeho otci se dobře vede. „*Sbližování s našimi samicemi proběhlo bez potíží. Zvířata jsme proto mohli okamžitě společně vypustit do venkovního výběhu,*“ dodává hlavní zoolog Zoo Liberec Luboš Melichar. Zoo Olomouc se Zoo Liberec úzce spolupracuje již dlouhá léta po mnoho velbloudích generací. Ze Zoo Liberec pochází např. zakladatelé olomouckého chovu a rovněž tak jeho nejstarší samice Tereza.

PŘÍBĚH O UPLAKANÉ VELBLOUDICI

Chovatelé v Mongolsku si těchto zvířat natolik cení, že se snaží o záchranu každého mláděte. Je to dáno i tím, že samice rodí **jedno** jediné **mládě za dva roky**. Odchov v případě poporodního **nepříjetí matkou podporují unikátním obřadem**, jehož pomocí utěšují a “přemlouvají” samici velblouda, aby se mláděte ujalá. Obřad se provádí hrou **na dvoustrunný smyčcový hudební nástroj** morin chuur a **písněmi**. Zprvu agresivní samice se písněmi a hrou údajně **dojme až k pláči** a velbloudě nakonec přijme. Ve velbloudích očích jsou **prý slzy skutečně vidět**. Tento, pro mnohé k neuvěření, leč skutečný obřad, který se dodnes provádí **v mongolských stepích**, byl zapsán do seznamu světového **nehmotného kulturního dědictví UNESCO**. Mapuje jej i filmový Příběh o uplakaném velbloudovi.

MÝTUS HRBŮ PLNÝCH VODY

Velbloudi vydrží **bez vody až 2 týdny**, tolerují více než **20% ztrátu tekutin** v těle, což žádný jiný savec nedokáže. Jakmile však dorazí do oázy, mohou **během 15 minut vypít až 150 litrů** vody, k čemuž jim dopomáhá **oválná stavba červených krvinek**. Ty při nárazovém příjmu tekutin **mnohonásobně zvětší** svůj objem. Dobře vyvinutý **čich rozpozná vodu na vzdálenost až 17 km**. **Hrb neobsahuje** vodu, nýbrž **tuk**. Jeho zásoba může dosahovat až **40 kg**. V případě nouze se metabolizuje na energii a vodu, hrby **odvádí i tělesné teplo**. Kriticky ohrožený **příbuzný druh divoký velbloud** se vyskytuje **v poušti Gobi**, která je jednou z **nejsušších oblastí světa** s extrémními klimatickými podmínkami. Zatímco v létě teploty dosahují **40 st. C**, v zimě teplota klesá pod **- 40 st. C** a vodu pak velbloudi získávají z ledu.

UTÁHNE AŽ 200 KG, UJDE AŽ 40 KM

Tato domácí **býložravá zvířata** byla **domestikovaná asi před 4,5 tisíci lety**, chovají se v počtu okolo **1,5 milionu** jedinců. V Mongolsku slouží především jako **dopravní prostředek**, v odlehlých končinách nezastupitelný. Jedno zvíře je schopné unést **100 až 200 kilogramů** nákladu a denně ujit **30 až 40 km**. Jeho tažná síla se vyrovná dvěma volům. Velbloud se chová pro **vlnu, mléko a maso**. Velbloudí **trus** se dokonce používá jako **topivo**. Předností velblouda je i jeho schopnost **spásat rostliny**, které jiná zvířata odmítají. Velbloudi jsou pouštním podmínkám neskonalé dobře přizpůsobeni. Jejich **srst** slouží jako **tepelný izolant** a je doslova mistrovským dílem. Úzké štěrbiny **nozder** se při písečné bouři **semknou** a brání pronikání pískových částí. **Uši** chrání husté **chomáče** srsti a **oči** dlouhé dvojité **řasy**. V případě nutnosti zakryje velbloud oční bulvu **průhledným víčkem** a začne slzet, aby vyplavil případná zrnka písku. Pociťuje-li ohrožení, používá 3 zbraně. **Kouše**, což je při síle stisku a s ohledem na velké špičáky samců nebezpečné. Kope – velký akční rádius mu umožňuje kopat do všech stran. A **plive**. Sliny s **bachorovou tekutinou** velmi zapáchají. **Agresivní** bývají převážně **samci v říji**, případně **matky bránící mláďata**.

Iveta Gronská

